

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ

26.9.2024. године
Београд

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
24. 10. 2024
ПРИМЉЕНО

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиоца [REDACTED] из Београда, улица [REDACTED] чији је пуномоћник [REDACTED] адвокат из Београда, улица [REDACTED] ТЦ Мондо, [REDACTED] против тужених "MONDO INC" д.о.о. Београд, из Београда, улица Обилићев венац број 4/III и Рајка Недића из Београда, улица Влајковићева број 8, чији је заједнички пуномоћник Браислав Плогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића број 12, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној прогив пресуде Вишег суда у Београду ПЗ [REDACTED] од 15.11.2023. године, исправљене решењем истог суда ПЗ [REDACTED] од 16.07.2024.године, у седници већа одржаној дана 26.09.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ [REDACTED] од 15.11.2023. године исправљена решењем истог суда ПЗ [REDACTED] од 16.07.2024.године у ставу првом, трећем и четвртном изреке и предмет у том делу **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом исправљеном решењем од 16.07.2024.године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбен [REDACTED] тужиоца, па су тужени "MONDO INC" д.о.о. Београд и Рајко Недић у својству главног и одговорног уредника обавезани да на име нематеријалне штете због повреде части, угледа и права личне приватности плате износ од 70.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2023. године до исплате, све у року од 8 дана по пријему преписа под претњом принудног извршења.

Ставом другим изреке, делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да суд обавезе тужене да му на име нематеријалне штете због повреде части, угледа и права личне приватности исплате преко досуђених 70.000,00 динара до тражених 100.000,00 динара (за још 30.000,00 динара), са законском затезном каматом

почев од дана доношења пресуде, до коначне исплате.

Ставом трећим изреке, обавезан је тужени Рајко Недић у обавезу одговорног уредника штампаног издања дневних и периодичних новина "Курир" да пореку правоснажне пресуде објави без коментара и одлагања о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина и то од дана када је пресуда постала правоснажна, под претњом п[риватног] примсреног новчаног изн[оса] динара тужиоцу за случај необјављивања.

Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплате укупан износ од 127.600,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом при[вратног] извршења.

Против наведене пресуде, жалбу су благовремено изјавили тужени побијајући је у ставовима првом, трећем и четвртм изреке из свих законских разлога. Опређено су тражили трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП (Службени гласник РС" бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2018, 2018 и 18/2020 и 10/2023 - др.закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужених основана.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневном листу "Курир" тужени су објавили спорни текст коме су дали наслов: [име] са наднасловом: "Ексклузивно откривамо", а саставни део текста на насловној страни је фотографија тужиоца и глумице [име], при чему се у спорном тексту даље наводи да је млада глумица поднела пријаву против власника школе глуме [име] за силовање и одлучила да своје болно искуство преточи у сценарио. Исти наслов је означен и на странама шест и седам дневног листа.

По налажењу првостепеног суда тужени су објавили спорни текст који је означен називом "Мучитељ" и пренели наводе глумице [име] да је поднела кривичну пријаву против тужиоца због силовања, што даље значи да је [име] означен "мучитељем" и да је учинилац кривичног дела силовања, како то тврди [име] која је поднела кривичну пријаву због силовања, што према мишљењу тужиоца представљају информације које су лезионо подобне те да му као такве повређују част, углед и достојанство личности.

Према налажењу првостепеног суда објављене информације по свом садржају, а нарочито наслову "Мучитељ" и начину како је та информација даље изложена јавности је подобна да повреди част и углед. Ово стога, што сам назив мучитељ који како је приписано [име] у спорном тексту чији саставни део је и његова фотографија у себи садржи претпоставку да се ради о лицу које према другим особама поступа нечовечно и незаконито при чему сваки просечан читалац наслов текста "мучитељ" повезује са наводима глумице [име] да је поднела против тужиоца кривичну пријаву за кривично дело силовања. Са друге стране, међу странкама није спорно да није утврђена правоснажном одлуком кривична одговорност [име] за кривично дело

силовање које му се ставља на терет, те да се тај поступак и даље води пред Вишим судом у Београду, што је и сам тужилац изјавио приликом саслушања у својству странке, па свакако произилази да је на овај начин тужиоцу проузрокована нематеријална штета за претрпљене душевне болове, због чега је применом одредаба члана 2, 5, 8, 9, 15, 79, 113, 114, 115, 117 Закона о јавном информисању и медијима те члана 200 Закона о облигационим односима, делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и одлучено као у изреци ожалбене пресуде.

Оваква одлука првостепеног суда се не може прихватити као правилна.

Основано се жалбом тужених указује на почињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер пресуда има недостатке због којих се не може испитати, пошто не садржи разлоге о битним чињеницама, а разлози који су дати, недовољни су и нису јасни који се тичу чињеничних закључака на којима је првостепени суд засновао своју одлуку. Такође, првостепени суд је погрешно утврдио чињенично стање због чега се правилност примене материјалног права не може испитати.

Право и дужност медија је да информише јавност о питањима (појавама, догађајима и личностима) о којима јавност има оправдани интерес да зна и то без обзира на начин на који су прибављене информације сагласно одредби члана 5 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, јер свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја, тако да је дужност средстава јавног информисања да то право поштују (члан 5 став 2 Закона о јавном информисању и медијима).

Право јавности да зна односно да буде информисана није неограничено право, али се ограничења овог права могу пронаћи једино у закону. Због тога је одредбом члана 79 став 2 ЗИМ прописано да је недопуштено објављивање информације којом се повређује част, углед или пијетет односно којом се лице приказује у лажном светлу приписивањем особина и својстава које оно нема односно одрицањем особина или својстава које има ако интерес за објављивање информација не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Из наведеног следи да неистинита информација или увредљива информација уколико је лезионо подобна (подобна да узрокује повреду достојанства личности) није допуштена, јер јавност нема интерес да зна неистину, а у погледу неистините информације увек претеже интерес заштите достојанства, те поред осталих могућност правне заштите Закон о јавном информисању и медијима омогућује право на накнаду штете.

Право на част и углед је право на поштовање људске личности и угледа које то лице ужива у средини у којој живи и ради, а до повреде овог права долази када објављена информација поседује лезиону способност – способност да се нанесе штета. Увредљивост објављене информације цени се у односу на постојање конкретне повреде интереса субјекта на кога се информација односи, према објективним критеријумима друштвене средине у којој је објављена. То значи да субјект информације мора бити

недвосмислено означен, да нема места сумњи у погледу личности на коју се информација односи, као ни субјективној процени те битне чињенице, што је логично последица правног схватања угледа и части, који су елементарни облици права личности и као такви признати и загарантовани јавним поретком и заштићени кривично-правном и грађанско-правном одговорношћу за случај њихове повреде.

Такође, у овој врсти спора потребно је направити разлику између чињеница као фактичких података о појавама, догађајима и личностима за чију проверу истинитости постоји објективно мерило односно подударност исказа са чињеницама и стварношћу и вредносног суда односно исказаног мишљења аутора који се не просуђује ни као истинит ни као неистинити, већ по било ком другом субјективном мерилу, јер вредносни суд начелно не подлеже претходној провери или преиспитивању иако може бити лезионо подобан. Међутим, ако је вредносни суд образован на основу чињеничних исказа односно ако се указује на чињенични осив вредносног суда, такав суд је мешовит односно представља комбинацију вредносног и чињеничног исказа и у том случају може доћи до повреде части и угледа.

Чланом 19 Универзалне декларације о људским правима прописано је да свако треба да има право на мишљење без нечијег мешања и да свако треба да има право на слободу изражавања, а то право подразумева слободу тражења, примања и давања информација и илсја свих врста усмено, писмено или штампано у облику, или кроз било који други медиј по његовом избору без икаквих граница (Свако има право на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и право да не буде узнемираван због свог мишљења, као и право да тражи, прима и шири обавештења и идеје било којим средствима и без обзира на границе). Остваривање овог права подразумева и дужности и одговорности и то право може бити подложно одређеним ограничењима када је то потребно за поштовање права и угледа других, тако да се слобода говора и изражавања не може признати као неограничена, а заједничка ограничења говора односе се, између осталог, на јавне оптужбе, клевету, непристојност, подстицање, право на приватност и исто укључује принцип штете. Уколико се ради о наводима и коментарима који имају лезиону способност да повреду част и углед тужиоца, тужени су на основу члана 112, 113, 114 у вези са чланом 115 Закона о јавном информисању и медијима одговорни за њихово објављивање.

Наиме, из образложења ожалбени пресуде произилази да је тужилац означен "мучитељем" и да је учинилац кривичног дела силовање, како то тврди [REDACTED] [REDACTED] што према мишљењу тужиоца представљају информације које су лезионо подобне те да као такве тужиоцу повређују част, углед и достојанство личности. Међутим, погрешно је првостепени суд утврдио чињеницу да је тужилац означен као учинилац кривичног дела силовања јер о томе нема изричите констатације у тексту, нати у једном другом доказу. Такође, у образложењу лобијане пресуде се наводи да се код обичног читаоца може створити погрешна слика о тужиоцу који према другим особама поступа нечовечно, с обзиром на наслов текста и указивање да је против тужиоца поднета кривична пријава због кривичног дела силовања које чињенице нису доказане. Међутим, ови разлози првостепеног суда да није доказано да је за наведено кривично дело поднета пријава против тужиоца су нејасни с обзиром на опште познату чињеницу да је у току кривични поступак против тужиоца за кривична дела против полне слободе наводно учињених према [REDACTED] која је похађала школу

глуме коју је водио тужилац, а што и он и не спори.

Стога ће у поновном поступку првостепени суд правилно утврдити да ли је тужилац изричито означен у тексту учиниоцем кривичног дела силовања и да ли је против њега од стране [REDACTED] поднета кривична пријава за наведено кривично дело. Пошто утврди ове чињенице првостепени суд ће направити јасну разлику између чињеничних тврдњи и вредносних судова односно оценити да ли је израз "мучитељ" коришћен у смислу изношења тврдњи да је тужилац који је водио школу глуме коју је похађала [REDACTED] извршио неки облик мучења или злостављања или је овај израз коришћен као субјективно мишљење односно процена о поступцима тужиоца као професора школе глуме при чему првостепени суд мора имати у виду да је неопходно да постоји довољно чињеничних основа за предноси суд пошто он без чињеничног основа који га поткрепљује може бити претеран и лезионо подобан. Такође, првостепени суд ће имати у виду и игру речи када је у питању израз који је коришћен у наслову текста у односу на назив серије "Учитељ" за коју [REDACTED] припрема сценарио пошто је допуштена слобода гозора и новинарског изражавања а што подразумева одређену дозу употребе оштријих и неумесних речи, као и одређени степен провокације, а што тужилац као јавна личност мора трпети. Такође, првостепени суд ће имати у виду да реч мучење не мора да се везује за нешто што је противзаконито односно да неко не мора доживљавати мучење искључиво као нешто противзаконито, па је изостало јасно утврђење да ли је и на који начин тужилац доживео наслов и текст који су у питању, а ради правилне оцене да ли душевни болови које тужилац тврди да трпи оправдавају накнаду нематеријалне штете која је предмет потраживања.

Из наведених разлога првостепена пресуда је морала бити укинута у ставу првом и трећем изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама на које му је указано овим решењем, отклониће учињену битну повреду поступка и правилном применом материјалног права поново одлучити о захтеву тужиоца.

Из ових разлога Апелациони суд у Београду је усвојио жалбу тужених и на основу члана 391 став 1 и 392 став 2 Закона о парничном поступку ожалбену пресуду укинуо у ставу првом и трећем изреке и одлучио као у изреци ове одлуке.

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртм изреке и одлучено као у изреци на основу члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку јер одлука о трошковима поступка зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дасмина Ђокић

_____

_____

_____

_____

_____

WELCOME TO OUR NEW MEMBER SECTION: UEF KOSOVO!

10/07/2022

NEWS & COMMENT

KOSOVO, UEF, UEF SECTIONS

WELCOME TO OUR NEW MEMBER: UEF KOSOVO

During the Federal Committee Meeting of the UEF in July, the application for membership of the Kosovar section was confirmed! We warmly welcome our federalist friends from UEF Kosovo and are looking forward to our cooperation!

Here below is the link of the welcome speech by UEF President **Sandro Gozi**:

WELCOME TO UEF KOSOVO BY SANDRO GOZI by European Federalists

Rainer Wieland, MEP and President of the Europa-Union Deutschland (EUD), attended the constituent meeting of the Executive Board of the

UEF Kosovo on 26 May in the Europahaus in Pristina as a guest of honour and participant in the discussion. Here below some photos of that events.

The first General Assembly meeting elected the Executive Board:

Emrush Ujkani - President

Era Jashari - Vice President

Rina Mehana - Secretary General

Granit Terrnava - member of the Board

Alban Kryeziu - member of the Board

For more contacts: uef.kosovo@gmail.com / **+383 49 887 666**

Here below is the link to a video showing some beautiful precious moments:

THE FOUNDATION OF UEF KOSOVO by European Federalists

ПРИКАЗ ПРЕСУДЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА ПЕШИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ, 13.01.2026, (бр. представке 4545/21)

- *Право на слободу изражавања према члану 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода; неоправдано мешања у право на слободу изражавања тиме што је подносиатеља обавезана да плати накнаду штете у парничном поступку који је покренуо јавни функционер, утврђена повреда.*

- *Право на приступ суду према члану 6. Конвенције, тврдње да је одбијање Врховног касационог суда да размотри њену ревизију довело повреду права на приступ суду из члана 6. Конвенције, имајући у виду накнадну одлуку Уставног суда представка је одбачена у овом делу.*

Чињенице

У ст. 5. и 6. пресуде наводи се да су у раним јутарњим сатима 25. априла 2016. године, као део грађевинског пројекта, бројни објекти у центру Београда срушени употребом тешке механизације; током операције, неидентификовани починиоци су незаконито притворили неколико особа присутних у том подручју, пустивши их тек након завршетка рушења; ове особе су потом контактирале полицију, која није реаговала нити се појавила на лицу места; истрага о овим догађајима је, чини се, у току; дана 12. маја 2016. године, тадашњи министар унутрашњих послова, Н.С. дао је изјаву у вези са предметним догађајима и, између осталог, изјавио следеће: „*Међутим, када је у питању угрожавање живота полицајаца – на пример, када су пресечени електрични каблови – полиција неће интервенисати нити улазити у подручје док се претња по њихову безбедност не неутралише.*“

Чланак који је објавила подносиатеља представке

У ставу 7. пресуде наводи се да је, дана 13. маја 2016. године, подносиатеља представке на веб страници удружења грађана „Пешчаник“, чији је била редовни сарадник, објавила чланак под насловом „Досољавање“, при чему је пренет је релевантан део овог чланка, у коме се, између осталог, наводи „... *Једино је глупост министра унутрашњих послова [Н.С.] ненадмашна и непредвидива. До сада нисмо открили зашто је баш њему додељена улога да испадне најглупљи ...*“

У ставовима 8-18. наводи се ток парничног поступка и Одлука Уставног суда .

Подноситеља представке је 8. августа 2019. године поднела додатну уставну жалбу тврдећи, посебно, да је одбацивање њене ревизије од стране Врховног касационог суда повредило њено право на приступ суду; тражила је да се ова уставна жалба споји са њеном ранијом уставном жалбом од 20. децембра 2018. године.

Дана 9. августа 2019. године, удружење „Пешчаник“, С.Л. и С.В. поднели су сопствену уставну жалбу против решења Врховног касационог суда од 21. марта 2019. године.

Уставни суд је 4. јуна 2020. године одбацио уставне жалбе подносиатеље представке (решење Уж-14608/2018). Када се ради о уставној жалби која се односи на слободу изражавања, утврдио је да она не садржи уставноправне разлоге, већ се тражи поновна оцена законитости оспорених аката, што је ван његове надлежности; Уставни суд се такође сложио са налазом Врховног касационог суда да подносиатеља представке није имала право да поднесе ревизију.

Дана 19. марта 2024. године, пошто је представка достављена Влади, Уставни суд је донео одлуку (Уж-8174/2019) 11. марта 2024. године (заправо 8. фебруара 2024. године), по уставној жалби коју су 9. августа 2019. године поднели удружење „Пешчаник“, С.Л. и С.В. и утврдио да је Врховни касациони суд одбацивањем њихове ревизије повредио право подносилаца уставне жалбе на правично суђење. Уставни суд је стога поништио решење Врховног касационог суда, Рев. 839/19 од 21. марта 2019. године и наложио Врховном суду да поново испита ревизију. Штавише, Уставни суд је појаснио да се његова одлука подједнако примењује и на подносиоцу представке, будући да је она била „у истој правној ситуацији“ као и подносиоци уставне жалбе.

У међувремену, Државно правобранилаштво - заступник пред Европским судом за људска права је (од 17. марта 2025. године) више пута упућивао ургенције тражећи информацију о одлуци Врховног суда после доношења одлуке Уставног суда. ЕСЉП је узео у обзир чињенично стање на дан 25. новембар 2025. године.

ОЦЕНА ЕСЉП

ЧЛАН 10. Конвенције

Допуштеност

У погледу допуштености, држава је истицала да је подносиоца изгубила статус жртве на основу одлуке Уставног суда, што ЕСЉП није прихватио – с обзиром да Уставни суд није утврдио повреду права на слободу изражавања, као ни приговор да подносиоца није претрпела значајнију штету.

ЕСЉП је детаљно разматрао постојање критеријума за одбацивање представке на основу критеријума занемарљиве штете. У предметима који се односе на слободу изражавања, примена критеријума допуштености садржаног у члану 35 став 3 (б) Конвенције мора се вршити уз дужно уважавање значаја ове слободе (видети *Gachechiladze* против Грузије, бр. 2591/19, § 40, 22. јул 2021) и уз пажљиву контролу самог Суда. Та контрола треба да обухвати, између осталог, елементе као што су допринос дебати од општег интереса и питање да ли се предмет односи на штампу или друга средства информисања (став35.)¹.

Примењујући ова начела на конкретан случај, Суд примењује да је питање о коме је реч имало очигледно значајан субјективни значај за подносиоца представке, која је наводну повреду сматрала питањем начела. Конкретно, према њеном схватању, парнични поступци били су уско повезани са њеним основним правом да путем медија критикује поступке високоранжираних јавних функционера. Што се тиче онога што је објективно било у питању, улога подносиоца као редовне ауторке коментара на интернет-страници удружења „Пешчаник“ указује на шири контекст наводне повреде. Мешање се стога мора оценити у светлу суштинске улоге коју слободна штампа има у обезбеђивању правилног функционисања демократског друштва (видети *Фалзон* против Малте, бр. 45791/13, § 57, 20. март 2018, који се односи на чињеничне околности веома сличне онима у овом предмету у погледу статуса подносиоца као ауторке коментара). Сходно томе, наводна повреда члана 10. Конвенције у овом предмету заиста поставља „важно питање начела“. Суд је стога уверен да се не може рећи да подносиоца није претрпела значајну штету као резултат парничних поступака, без обзира на релативно незнатне имовинске последице по њу на које се позвала Влада. Следствено томе, Суд не сматра потребним да разматра да ли би поштовање људских права

¹ видети, на пример, *Sylka* против Пољске (одл.), бр. 19219/07, § 28, 3. јун 2014, са даљим референцама.

налагало испитивање овог предмета или да ли је он био уредно размотрен пред домаћим судом (став 36).² У том смислу приговор Владе је одбијен.

Основаност

Приликом оцене да ли је дошло до повреде права на слободу изражавања подносиоце представке, ЕСЉП је полазећи од својих општих принципа³ закључио да је дошло до мешања на право из члана 10. Конвенције, да је мешање било законито те да је имало легитиман циљ – заштита права и угледа других лица у смислу члана 10. став 2 Конвенције.

ЕСЉП је затим разматрао да ли је мешање било „неопходно у демократском друштву“ односно да ли је било сразмерно (ст. 46.49.).

48. Суд је утврдио да државе уговорнице имају одређени степен слободне процене у оцени неопходности и обима мешања у слободу изражавања заштићену чланом 10. Конвенције. Висок ниво заштите слободе изражавања, при чему национални органи имају нарочито уско поље слободне процене, по правилу када се оспорене изјаве односе на питање од јавног интереса (Морице, цитирано горе, § 125). Када се успоставља равнотежа између права на слободу изражавања и права на поштовање приватног живота, Суд је у својој пракси утврдио низ релевантних критеријума, укључујући: да ли су оспорене изјаве доприносиле дебати од јавног интереса; колико је било познато јавности погођено лице и предмет објављивања; контекст у којем су оспорене изјаве дате; садржај, форму и последице објављивања; претходно понашање дотичног лица; начин на који су информације прибављене и њихову истинитост; као и природу и тежину изречене санкције (видети, између многих других извора, Axel Springer AG против Немачке [ВВ], бр. 39954/08, §§ 89–95, 7. фебруар 2012).

49. Неопходно је правити разлику између приватних лица и лица која делују у јавном контексту. Сходно томе, док приватно лице непознато јавности може захтевати посебну заштиту свог права на приватни живот, исто не важи за јавне личности, у погледу којих су границе критичког коментара шире, будући да су оне неизбежно и свесно изложене надзору јавности и стога морају показати већи степен толеранције (видети, између многих других извора, Милисављевић против Србије, бр. 50123/06, § 34, 4. април 2017).

Примењујући ове принципе на конкретни предмет, Суд је утврдио следеће:

Подносиоца представке је проглашена одговорном за објављивање чланка који је критиковао поступке јавног функционера у вези са његовим јавним изјавама о питању од значајног јавног интереса. Стога је поље слободне процене додељено држави у овом контексту уско.

Критика подносиоце представке била је усмерена против Н.С, тадашњег министра унутрашњих послова и професионалног политичара у односу на кога су границе прихватљиве критике биле шире у односу на „приватна“ лица. Уласком у политичку арену и обављањем јавне функције, он се

² видети, М.Н. и други против Сан Марина, бр. 28005/12, § 39, 7. јул 2015

³ Morice, no. 29369/10, § 124, 125, ECHR 2015, ECHR 2015); Bédat v. Switzerland ([GC], no. 56925/08, §§ 48-54, 29 March 2016); Medžlis Islamske Zajednice Brčko and Others v. Bosnia and Herzegovina ([GC], no. 17224/11, § 75, 27 June 2017); and SIC - Sociedade Independente de Comunicação v. Portugal (no. 29856/13, §§ 54-62, 27 July 2021).

неизбежно и свесно изложио пажљивој контроли – надзору сваке његове речи и дела од стране новинара и шире јавности. Поред тога, српски закон слично налаже да политички функционери толеришу ставове који критикују њихове поступке или политике, чак и када такви ставови могу да буду лично увредљиви за њих . У том смислу ЕСЉП указује и на члан 8 Закона о јавном информисању и медијима (ст.50-51).

ЕСЉП је даље утврђивао да ли су домаће власти постигле правичну равнотежу између две вредности зајемчене Конвенцијом – слободе изражавања подносиоца представке, заштићене чланом 10, с једне стране, и права и интереса Н.С. према члану 8, с друге стране; да ли су домаће власти примениле критеријуме утврђене у судској пракси Суда о слободи изражавања; и да ли су разлози које су домаће власти навеле да би оправдале мешање у слободу изражавања били довољни и релевантни (став 52.)

У вези са тим, Суд примећује да су изрази „глуп“, „најглупљи“ и „ненадмашна и непредвидива ... глупост“, како су их навели домаћи судови, преузети из различитих делова спорног чланка како би се закључило о намери подносиоце представке да увреди Н.С. Домаћи судови су класификовали ове изразе као увреде, сматрајући да је вероватно да ће изазвати емоционалну патњу код Н.С. и наштетити његовом угледу (став 53.).

Суд даље констатује да је Виши суд у Београду у својој првостепеној пресуди одбацио аргумент подносиоце представке да спорни изрази представљају вредносне судове изнете у контексту чињеничне ситуације од посебног значаја за српско друштво. Слично томе, иако је Апелациони суд признао да су вредносни судови, у принципу, заштићени, утврдио је да се у случају подносиоце представке они не односе на питање од јавног интереса. Међутим, с обзиром на образложење домаћих судова, Суд није убеђен њиховим приступом и не дели њихове закључке. Узимајући у обзир пуни садржај чланка и објашњења подносиоце представке пред домаћим судовима, Суд констатује да новинарска слобода дозвољава извесно претеривање, провокацију или неумерене изјаве. Суд сматра спорне изразе мишљењима. Ова мишљења су изнета провокативно и заједљиво, користећи језик који би се могао сматрати увредљивим. Међутим, она су одражавала субјективну процену подносиоце представке о поступцима и изјавама Н.С, како је описано у чланку. У овом контексту, Суд се слаже са подносиоцем представке да су спорни изрази били вредносни судови, а не изјаве о чињеницама (ст. 54).

Такође, лично помињање Н.С. није било произвољно или неоправдано, с обзиром на његов положај министра унутрашњих послова и његову одговорност за поступање полиције. Предметни чланак је био директан одговор на јавне изјаве самог Н.С. у вези са предметним догађајима. Када се посматрају у контексту чланка, спорни изрази су били замишљени као оштра критика његовог одговора на наводна насилна рушења која су се догодила у центру Београда, укључујући „неидентификоване починиоце који су незаконито притворили неколико особа присутних у том подручју, пуштајући их тек након што је рушење завршено“ и „ове особе су потом контактирале полицију, која није реаговала нити се појавила на лицу места“ – питање од значајног јавног интереса у српском контексту. Штавише, у то време се водила интензивна јавна расправа о одговорности за ова дела и неадекватности реакције органа за спровођење закона. Изјаве подносиоце представке су стога биле део овог ширег дискурса о питањима од јавног интереса, где је мало ограничења прихватљиво према члану 10 § 2 Конвенције. Њихова намера није била „безобзирно омаловажавање“, односно вређање Н.С. Заправо, подносиоца представке је била довољно

пажљива да стави спорне изразе у контекст и објасни их: она је предузела разумне мере да јасно образложи зашто, по њеном мишљењу, начин на који је полиција поступила и начин на који је Н.С. објаснио очигледан недостатак полицијске реакције заслужују тако снажну реакцију са њене стране у јавној дебати (став 55.).

Подноситељки представке је наложено да плати приближно 2.100 евра заједно са још троје тужених као накнаду за нематеријалну штету и трошкове. Међутим, чињеница да је поступак био грађанске, а не кривичне природе и да је износ који је подносиољки представке наложено да плати као накнаду био релативно мали не умањује значај пропуста домаћих судова да заснују своје одлуке „на прихватљивој процени релевантних чињеница“ и да наведу „релевантне и довољне“ разлоге (став 56.).

Узимајући у обзир напред наведена разматрања у целини, Суд закључује да домаћи судови нису успели да постигну правичну равнотежу између слободе изражавања подносиољке представке и права и интереса Н.С. да примене стандарде који су у складу са принципима садржаним у члану 10, да се ослоне на прихватљиву процену релевантних чињеница и да заснују своје одлуке на релевантним и довољним разлозима; реакција националних власти на чланак подносиољке представке стога није била неопходна у демократском друштву, у смислу члана 10 § 2 и, сходно томе, дошло је до повреде члана 10 Конвенције 8 (став 57.).

ЧЛАН 6. СТАВ 1 КОНВЕНЦИЈЕ – право на приступ суду

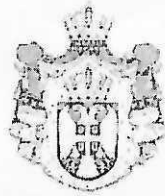
ЕСЉП је одбацио притужбу подносиољке представке у вези са њеним приступом суду на основу члана 6. Конвенције као неспојиву *ratione personae* са одредбама Конвенције у смислу члана 35 § 3 (а).

ЕСЉП је у вези са овим питањем разматрао да ли је подносиољка изгубила статус жртве после доношења одлуке Уставног суда. Суд констатује да је први услов, односно признање од стране Уставног суда да је дошло до повреде права подносиољке представке на приступ суду, испуњен. Што се тиче другог услова, имајући у виду праксу Суда у сличним предметима, налог Уставног суда Врховном суду да поново размотри предмет подносиољке представке представља довољно обештећење, тако да подносиољка представке више не може да тврди да је жртва наводне повреде (види, између осталих извора, *Lozhkin против Русије* (одл.), бр. 16384/08, 22. октобар 2013). При томе ЕСЉП је посебно имао у виду да подносиољка представке није захтевала накнаду штете за ову наводну повреду пред ЕСЉП (став 63.).

Примена члана 41. Конвенције

Подноситељка представке није захтевала накнаду штете, па јој ЕСЉП није исту ни досудио.

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5880/2025
11.09.2025. године
Београд

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ

25. 12. 2025

ПРИМЉЕНО

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца ██████████ из Београда, чији је пуномоћник ██████████ адвокат у Београду, против тужених Рајка Недића из Београда, Привредног друштва за обезбеђивање права и дистрибуцију аудио-визуелних производа „Mondo INC“ доо Београд и Јелене Спасић из Београда, чији је заједнички пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 540/24 од 27.11.2024. године, у седници одржаној дана 11.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 540/24 од 27.11.2024. године у ставу првом и трећем изреке, као неоснована.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 540/24 од 27.11.2024. године у ставу другом изреке, као недозвољена.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 500/23 од 15.05.2024. године, у ставу један изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 17.10.2023. године. У ставу два одбачена је као неблагоприятна тужба тужиоца да се утврди да су тужени повредили право тужиоца на достојанство личности, право на аутентичност и претпоставку невиности и то објављивањем текста о тужиоцу у различитим средствима јавног информисања, наведеним у ставу два изреке, садржине „У Србији цвета нови, легалан, али нечастан „бизнис“, на коме је зарада више него лака, а до сада је на име тих послова из буџета исплаћено више од 9.000.000,00 динара! За све то је потребан адвокат и писање... Мета мора да буде рањиви орган јавне власти, попут школе или месне заједнице у мањем и сиромашнијем месту, које треба затрпати захтевима, тако да не могу да одговоре“. „Појединци преко адвоката затрпавају јавне

органа захтевима за информације од јавног значаја који немају везе са њиховим пословима, да би преко жалбе поверенику и преко Управног суда извукли финансијску корист“, текст под насловом „Непоштени послови“, садржице: „Рескордер је Београђанин који преко адвоката наплаћује 1.749.000,00 динара адвокатских трошкова, а двоје из Власотинца 2.219.250“. „Врло јасно се да закључити да им циљ није прибављање информација, већ да користећи законита средства – захтев за приступ информацијама и жалбу поверенику – из нечасних и непоштених мотива издејствују наплату трошкова поступка по жалби пред повереником, односно по тужби пред Управним судом“, текст са поднасловом „Шема рада нечасних тражилаца и жалилаца“, „Захтеве подносе на идентичном обрасцу, са идентичним формулацијама и шаљу бројним органима по Србији, на удару су им органи јавне власти у најтежој материјалној ситуацији који имају најмање људских и материјалних капацитета, жалбе шаљу на истоврсним обрасцима и са идентичним формулацијама и то због тзв. ћутања органа јавне власти или против одлука органа јавне власти, многи изјавили жалбе због ћутања органа јавне власти, неки су им благовремено доставили тражене информације, шаљу и неосноване жалбе, избегавају пријем писмена органа власти, затрпавају органе јавне власти и повереника огромним бројем захтева и жалби, подносе бесмислене захтеве поверенику који оптерешују рад...“, „да је наложено првостепеним органима да на име трошкова заступања по жалби исплате 2.280.750,00 динара од чега само [нејасно] преко пуномоћника [нејасно] из Новог Београда 1.749.000,00“. У ставу три одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да му солидарно накнаде нематеријалну штету због претрпљених душевних болова, услед повреде достојанства личности (части и угледа) наводима објављеним у дневном листу „Курир“ у износу од 200.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.06.2023. године до коначне исплате, износ од 200.000,00 динара по истом основу наводима објављеним на интернет порталу „Kurir RS“, са законском затезном каматом од 12.06.2023. године, износ од 150.000,00 динара због повреде права на приватност и идентичан износ због повреде права на приватност, наводима објављеним у дневном листу „Курир“, односно на интернет порталу ових новина. У ставу четири одбијен је тужбени захтев тужиоца да се наложи туженом Рајку Недићу да о свом трошку у оквиру штампаног издања дневног листа „Курир“ и у самосталном електронском издању интернет портала објави правоснажну пресуду. У ставу пет одбачена је тужба тужиоца да се наложи туженом Рајку Недићу да уништи и уклони текст из свих средстава јавног информисања где је објављен са насловом: „Нечасним бизнисом исисали 9.000.000,00 из буџета! Све је легално. Београђанин узима скоро 1.8 милиона, 2 из Власотинца, чак ОВОЛИКО!“, као неблаговремена. У ставу шест обавезан је тужилац да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 117.510,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 540/24 од 27.11.2024. године, у ставу један, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда Вишег суда у Београду у ставу два, три, четири, пет и шест изреке. У ставу два одбачена је жалба тужиоца, изјављена против става један изреке првостепене пресуде Вишег суда у Београду, као недозвољена. У ставу три одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени су поднели одговор на ревизију тужиоца, у коме су оспорили изнете ревизијске наводе и предложили да Врховни суд одбије ревизију.

Парничне странке су тражиле трошкове ревизијског поступка.

Испитујући побијану пресуду другостепеног суда у границама ревизијских навола, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд нази по службеној дужности.

Према потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, на интернет порталу Kurir.rs је дана 12.06.2023. године објављен текст под насловом „Нечасним бизнисом исисали 9.000.000,00 из буџета! Све је легално. Београђанин узима скоро 1,8 милиона, 2 из Власотинца, ОВОЛИКО!“ У тексту је, између осталог, наведено: „„У Србији цвета нови, легалан, али нечастан „бизнис“, на коме је зарада више него лака, а до сада је на име тих послова из буџета исплаћено више од 9.000.000,00 динара! За све то је потребан адвокат и писање... Мета мора да буде рањиви орган јавне власти, попут школе или месне заједнице у мањем и сиромашнијем месту, које треба затрпати захтевима, тако да не могу да одговоре“, „Појединци преко адвоката затрпавају јавне органе захтевима за информације од јавног значаја који немају везе са њиховим пословима, да би преко жалбе поверенику и преко Управног суда извукли финансијску корист“, текст под насловом „Непоштени послови“, садржине: „Рекордер је Београђанин који преко адвоката наплаћује 1.749.000,00 динара адвокатских трошкова, а двоје из Власотинца 2.219.250“, „Врло јасно се да закључити да им циљ није прибављање информација, већ да користећи законита средства – захтев за приступ информацијама и жалбу поверенику – из нечасних и непоштених мотива издејствују наплату трошкова поступка по жалби пред повереником, односно по тужби пред Управним судом“, текст са поднасловом „Шема рада нечасних тражилаца и жалилаца“, „Захтеве подносе на идентичном обрасцу, са идентичним формулацијама и шаљу бројним органима по Србији, на удару су им органи јавне власти у најтежој материјалној ситуацији који имају најмање људских и материјалних капацитета..“. У тексту је пренета и изјава Милана Мариновића, Повереника за информације од јавног значаја, да је „Тужилац је преко адвоката [име] из Новог Београда, овде тужиоца, исплаћено 1.749.000,00 динара (поднео 413 жалби од 01. марта 2022. године до 30. маја 2023. године од чега 355 од почетка године)“. Текст исте садржине објављен је дана 13.06.2023. године у штампаном издању дневних новина „Курир“ под насловом „Лака зарада“ – „нечасним бизнисом исисали 9.000.000,00 из буџета на бесмислене захтеве“ и са поднасловом: „Појединци преко адвоката затрпавају јавне органе захтевима за информације од јавног значаја које немају никакве везе са њиховим пословима, да би преко жалбе поверенику и преко Управног суда извукли финансијску корист“. Као аутор оба текста наведена је овде тужена Јелена Спасић из Београда. Издавач дневних новина у време објављивања спорног текста било је привредно друштво „Adria Media Group“ доо Београд, а одговорни уредник Рајко Недић. Одговорни уредник интернет портал „Kurir.rs“ је Рајко Недић, а издавач тужени „Mondo INC“, доо Београд. Овом привредном друштву је припојено привредно друштво „Adria Media Group“ доо Београд, које је престало припајањем. Тужена Јелена Спасић је пре објављивања текстова контактирала тужиоца ради провере информација, али је он одбио да да изјаву. Тужилац није тражио објаву демангија. Текст је заснован на изјави Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности Милана Мариновића и документацији коју је Повереник приложио, у виду решења којима је наложено одговарајућим установама да жалиоцу накнаде трошкове поступка на име састава жалбе, као и који износ је исплаћен из буџета РС на име трошкова заступања по жалби упућеним Поверенику. На основу сагласних исказа тужиоца и Повереника утврђено је да је тужилац у својству адвоката током 2023. године изјавио

укупно 1296 жалби Поверенику против 1019 различитих органа власти, заступајући само једно лице, чему је претходило исти број захтева органима управе.

Тужилац је тражио да се утврди да су тужени објављивањем предметних текстова повредили право тужиоца на достојанство личности, право на аутентичност и претпоставку невиности, да му због повреде достојанства личности и права на приватност накнаде нематеријалну штету због претрпљених душевних болова и да се наложи одговорном уреднику, туженом Рајку Недићу, да о свом трошку објави правноснажну пресуду у којој је утврђена повреда права тужиоца, те да му се наложи да уништи и уклони предметни текст са интернет портала медија „Kurir RS“.

Нижестепени судови су тужбу тужиоца за утврђење повреде права на достојанство личности, права на аутентичност и претпоставку невиности одбацили као неблагоприятну, применом одредби члана 101, 106. и 86. став 1. Закона о јавном информисању и медијима („Сл. гласник РС“, бр.83/14, 58/15 и 12/16), важећег у време објављивања текстова. Нижестепени судови су сходном применом одредбе члана 86. став 1. Закона, на чију сходну примену упућује одредба члана 106. Закона, нашли да је протекао рок за подношење тужбе предвиђене одредбом члана 101. Закона о јавном информисању и медијима којом се може тражити утврђивање да је објављивањем информације повређено неко од права предвиђених одредбом члана 101. Закона, као и уклањање објављене информације.

Полазећи од утврђене чињенице да су спорни текстови објављени дана 12.06.2023. године и 13.06.2023. године, а тужба поднета 01.09.2023. године, нижестепени судови су утврдили да је протекао рок од 30 дана од дана објављивања текстова, те да је тужба тужиоца поднета по основу одредбе члана 101. Закона о јавном информисању и медијима неблагоприятна. Сагласно наведеном, неблагоприятна је и захтев тужиоца за уклањање објављеног текста са интернет портала медија „Kurir.rs“, па је тужба и у погледу тог захтева одбачена као неблагоприятна. У погледу тужбеног захтева тужиоца за накнаду штете, нижестепени судови су стали на становиште да информације објављене у спорним текстовима нису лезионо подобне да нанесу нематеријалну штету тужиоцу у виду повреде части и угледа јер имају упориште у догађајима који су описани у тексту и у контексту теме о којој јавност има оправдан интерес да зна у демократском друштву. Ауторка у спорним текстовима износи свој вредносни суд, за који је постојао чињенични основ, а тема која је обрађена у текстовима је тема коју јавност има интерес да зна и тај интерес претеже у односу на лична права тужиоца. Из наведених разлога нижестепени судови одбили су тужбени захтев тужиоца за накнаду штете, коју је евентуално претрпео због објављивања информација у спорним текстовима, а у складу са тим одбијен је и тужбени захтев да се наложи одговорном уреднику, туженом Рајку Недићу, да објави правноснажну пресуду у штампаном и електронском издању дневног листа, односно медија Куир.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова засноване на правилној примени материјалног права на потпуно и правилно утврђено чињенично стање.

Једна од тужби која се може поднети ако се објављивањем информације у средствима јавног информисања повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, јесте тужба са захтевом да се утврди да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес (тачка 1), пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информација, односно записа (тачка 2) и предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (тачка 3). Садржина тужбеног захтева прописана је одредбом члана 101. Закона о јавном информисању и медијима. Одредба члана 106. предвиђа да се на тужбу из члана 101. овог закона сходно

примењују одредбе члана 86, 91, 92, 93. став 2. и члана 94. овог закона. Одредба члана 86. став 1. Закона, на чију сходну примену одредба члана 106. упућује, предвиђа да се захтев за објављивање одговора (одговор лица на које се информација односи, на ту информацију) подноси одговорном уреднику у року од 30 дана од дана објављивања информације у дневној новини или дневној радио или телевизијској емисији, односно 60 дана од дана објављивања информације у периодичној новини или повременој радио или телевизијској емисији. У конкретном случају тужилац није тражио објављивање одговора на информације садржане у спорним текстовима, тако да се рок од 30 дана рачуна од дана објављивања текста у штампаном издању новина, односно на интернет порталу. Имајући у виду да Закон изричито упућује на сходну примену рока прописаног одредбом члана 86. став 1. за подношење тужбе предвиђене одредбом члана 101. Закона, правилан је закључак нижестепених судова да је тужба са захтевом за утврђење повреде права неблаговремена у смислу цитираних законских одредби. Без утицаја су ревизијски наводи тужиоца да је рок за подношење тужбе за накнаду штете шест месеци од дана објављивања информација јер се у конкретном случају не ради о тужби за накнаду штете већ о тужби за утврђење повреде права, која је изричито предвиђена одредбом члана 101. Закона о јавном информисању и медијима, за чије се подношење сходно примењује рок прописан одредбом члана 86. истог Закона. Стога је неоснован и нетачан ревизијски навод тужиоца да рокови за утврђење повреде права уопште нису прописани.

Приликом одлучивања о захтеву тужиоца за накнаду штете настале услед објављивања спорних текстова, поднетом по основу одредбе члана 112. Закона о јавном информисању и медијима и по општим условим за накнаду штете, нижестепени судови су утврђивали да ли је објављеним информацијама у спорним текстовима повређено право тужиоца на част и углед, односно достојанство личности, као и његово право на приватност. Лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, у складу са одредбом члана 112. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите које том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона. За постојање одговорности одговорног уредника и издавача за објављивање информације, којом се лицу на које се информација односи наноси штета, потребно је најпре да је реч о објављивању информације чије је објављивање у складу са овим законом забрањено. Тужилац тужбу у делу накнаде за штету заснива на повреди части и угледа и повреди права на приватност. У складу са одредбом члана 79. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићена. Према ставу 2. исте одредбе, објављивање информације којом се врши повреда части, угледа и пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи. У складу са одредбом члана 116. став 1. тачка 4. Закона, новинар, одговорни уредник и издавач не одговарају за штету ако је информација садржана у документу органа јавне власти на коју се примењује закон којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, а јавност има оправдани интерес да за њу зна. У конкретном случају, ауторка текстова Јелена Спасић, овде тужена, чињеничне наводе из својих текстова засновала је на изјавама Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности и

документима које јој је Повереник ставио на увид. Тужилац те чињеничне наводе, о броју поднетих жалби Поверенику и повчаном износу који је по основу накнаде трошкова за подношење тих жалби исплаћен из буџета, није оспорио у току поступка, а не оспорава их ни у ревизији. Тужилац је оспоравао и оспорава делове текстова који се подводе под вредносни суд саме ауторке, да је у питању „нечасни бизнис“, да број захтева указује на то да тужилац „затрива“ јавне органе захтевима за информације од јавног значаја и да су му на мети „рањиви“ органи јавне власти. Јавни интерес у области јавног информисања је, између осталог, према одредби члана 15, став 1, тачка 1. Закона, истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије. Стога, предметни текст заснован је на чињеницама чију истинитост тужилац не спори и које су као такве садржане у документима органа јавне власти на које се примењује закон којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, а ауторка текстова у погледу тих чињеница износи свој негативан вредносни суд. Такав вредносни суд у смислу цитираних законских одредби не повлачи одговорност новинара, одговорног уредника и издавача, за штету коју је тужилац претрпео објављивањем тих информација. Врховни суд дели становиште нижестепених судова да јавност има оправдани интерес да буде обавештена о посматраној проблематици. Наведено нарочито имајући у виду да је, према утврђеном чињеничном стању, једно лице преко именованог адвоката, тужиоца, изјавило чак 1296 жалби Поверенику против 1019 различитих органа власти, чему је претходио исти број захтева органима управе. Када се има у виду да је тужилац по основу накнаде трошкова из управног поступка наплатио за ове радње из буџета Републике Србије износ од преко 1.700.000,00 динара, што је наведено у документацији Повереника на којој су текстови засновани, извесно је да је реч о теми која завршује интересовање јавности и да тај интерес претеже над интересом заштите достојанства тужиоца.

Законско регулисање права на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу органи јавне власти установљено је ради остварења заштите интереса јавности да зна и остварења слободног демократског поретка и отвореног друштва, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја. То право не сме бити злоупотребљено у сврхе ради које није установљено. Стога је по налажењу Врховног суда правилан закључак нижестепених судова да јавност има интерес да се упозна са информацијама којима Повереник располаже, ради подизања свести грађана о томе на који начин и из којих разлога се може остваривати право на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу органи јавне власти, те спречавања евентуалних злоупотреба. Услед наведеног је неоснован ревизијски навод тужиоца да је објављивањем наведених информација поврћен јавни интерес. Без утицаја су ревизијски наводи тужиоца да тужени приликом објављивања информација нису поступали са дужном новинарском пажњом и да нису проверили истинитост информација које су објавили. Како је у току поступка утврђено да су чињенице, на којима су текстови засновани, садржане у документима Повереника за приступ информацијама од јавног значаја и да те чињенице (о броју поднетих захтева, временском периоду у коме су захтеви поднети и оствареном износу накнаде трошкова из управних поступака) нису ни биле спорне, ревидент се без успеха позива на њихову неистинитост и на поступање новинара противно Кодексу новинара Србије и стандарду дужне новинарске пажње.

Из истих разлога не може се сматрати да је информацијама објављеним у спорним текстовима поврћено право тужиоца на приватност, како то правилно закључују нижестепени судови. У складу са одредбом члана 80, став 1. Закона о јавном информисању и медијима, информације из приватног живота, односно лични запис,

запис лица и запис гласа не може се објавити без пристанка лица чијег се приватног живота информација тиче, односно лица чије речи, лик, односно глас садржи, ако се при објављивању може закључити које је то лице. У конкретном случају, не могу се сматрати информацијама из приватног живота чињенице наведене у тексту у погледу броја поднетих захтева органима јавне власти и жалби Поверенику, као ни новчани износ исплаћен из буџета Републике Србије по основу накнаде трошкова за подношење предметних жалби. То су чињенице које су као такве документоване у раду Повереника за приступ информацијама од јавног значаја, а не информације из приватног живота тужиоца. Информацијом која у смислу цитиране законске одредбе угрожава приватност тужиоца може се сматрати једино део текста у коме се наводи име и презиме тужиоца, као пуномоћника подносиоца наведених захтева и жалби и лица коме је наведени новчани износ исплаћен. Међутим, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају интерес јавности да се упозна са том информацијом претеже у односу на интерес тужиоца да се спречи њено објављивање, на начин како то предвиђа одредба члана 82. став 1. Закона о јавном информисању и медијима. Сматра се да интерес јавности претеже у односу на интерес да се спречи објављивање информација из приватног живота, нарочито ако се, између осталог, информација односи на догађај од интереса за јавност, посебно ако се односи на носиоца јавне или политичке функције, а објављивање информација је у интересу, између осталог, заштите права и слобода других. Тужилац, који је по професији адвокат, није носилац јавне или политичке функције, али се бави професионалним пружањем правне помоћи физичким и правним лицима, које подлеже Кодексу професионалне етике адвоката. У том смислу поступање адвоката има одређени друштвени значај и повлачи његову грађанску и моралну одговорност као лица које је, у ширем смислу, у служби грађана. Право на приступ информацијама од јавног значаја треба да буде доступно свима под једнаким условима и треба да се користи рационално и сврсисходно. Не улазећи у оправданост подношења захтева, објављеним текстовима врши се својеврстан апел да се ово право не злоупотребљава и не користи у лукративне сврхе. Стога је, насупрот ревизијским наводима тужиоца, правилан закључак нижестепених судова да тај интерес јавности претеже у односу на интерес тужиоца да се спречи објављивање информација из његовог приватног живота.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе тужиоца, али је нашао да су неосновани и без утицаја на правилност побијане другостепене пресуде.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца у односу на став два другостепене пресуде, којим је одбачена жалба тужиоца, изјављена против решења првостепеног суда којим је дозвољено објективно преиначење тужбе, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца у том делу недозвољена.

Ревизија је у складу са одредбом члана 420. став 1. ЗПП дозвољена против решења другостепеног суда којим је поступак правоснажно окончан. Такође, ревизија је у складу са ставом 3 исте одредбе увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се изјављена жалба одбацује, односно којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању жалбе изјављене против првостепене пресуде, у делу којим је одлучено о главној ствари.

Како није у питању решење којим се поступак правоснажно окончава, нити решење првостепеног суда о одбацивању жалбе изјављене против одлуке о главној ствари, следи да је ревизија тужиоца недозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 413. у вези одредбе члана 420. став 6. ЗПП.

Како тужилац није унео у поступку по ревизији, Врховни суд је одбио његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Имајући у виду да одговор на ревизију, који су поднели тужени, не представља нужан трошак за вођење парнице у смислу одредбе члана 154, став 1, у вези одредбе члана 411, став 1, ЗПП, Врховни суд одбио је и захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

У складу са изнетим, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Татјана Миљун, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

љи